

โรครากเน่าโคนเน่า (ทุเรียน)

เมื่อถากบริเวณเป็นโรค พบว่าเปลือกเน่า มีสีน้ำตาลและเนื้อไม้มีเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลอ่อน สีน้ำตาลอมแดง หรือสีน้ำตาลเข้มติดกับส่วนดี

ลักษณะการทำลาย

อาการที่ราก เริ่มแรกจะเห็นใบที่ปลายกิ่งมีสีซีดไม่เป็นมันเงา เที่ยวลู่ลง เมื่ออาการรุนแรงมากขึ้นใบจะเหลืองและหลุดร่วง หากขุดดูรากจะพบรากฝอยมีลักษณะเปลือกกลอน และเปื่อยยุ่ยเป็นสีน้ำตาล เมื่อโรครุนแรงอาการเน่าจะลามไปยังรากแขนงและโคนต้น ทำให้ต้นทุเรียนโทรมและยืนต้นตายอาการที่กิ่งและที่ลำต้นหรือโคนต้นระยะแรกจะเห็นทุเรียนแสดงอาการใบเหลืองเป็นบางกิ่ง สังเกตเห็นคล้ายคราบน้ำมัน ผิวเปลือกของกิ่งหรือต้น ในช่วงเช้าที่มีอากาศชื้นอาจเห็นเป็นหยดของเหลวสีน้ำตาลแดงออกมาจากบริเวณแผล และจะค่อย ๆ แห้งไปในช่วงที่มีแดดจัดทำให้เห็นเป็นคราบ เมื่อใช้มีดถากบริเวณคราบน้ำมัน จะพบเนื้อเยื่อเปลือกและเนื้อไม้เป็นแผลสีน้ำตาลถ้าแผลขยายใหญ่ลุกลามจนรอบโคนต้น จะทำให้ทุเรียนใบร่วงจนหมดต้น และยืนต้นแห้งตาย

อาการที่ใบ ใบอ่อนแสดงอาการเหี่ยวเหลืองบริเวณแผลมีลักษณะฉ่ำน้ำน้ำตาลอ่อน และเปลี่ยนเป็นสีดำตายนิ่งคล้ายน้ำร้อนลวก เส้นใบมีสีน้ำตาลดำ เกิดอาการไหม้แห้งค้ำตันอย่างรวดเร็วแล้วค่อย ๆ ร่วงไปพบมากช่วงฝนตกหนักต่อเนื่องหลายวัน

เกษตรกรสามารถป้องกัน

1. ปรับปรุงดิน ให้มีค่าความเป็นกรด-ด่าง ประมาณ 6.5 กรณีดินที่เป็นกรดจัด ให้ใส่ปูนขาวหรือโดโลไมท์ อัตรา 100-200 กิโลกรัมต่อไร่ เมื่อมีน้ำท่วมขัง และเมื่อมีน้ำท่วมขังควรระบายออก
2. เมื่อพบส่วนของพืชที่เป็นโรค ตัดแต่งส่วนที่เป็นโรคออก รวมทั้งเก็บผลเน่าที่ร่วงหล่นไปทำลายนอกแปลงปลูก แล้วพ่นด้วยสารเมทาแลกซิล 25% WP อัตรา 30-50 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ฟอสอีทิล-อะลูมิเนียม 80% WP อัตรา 30-50 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร ให้ทั่วทรงพุ่ม จำนวน 1-2 ครั้ง ทุก 7-10 วัน และควรหยุดพ่นสารก่อนเก็บเกี่ยวผล อย่างน้อย 15 วัน และต้นทุเรียนที่เป็นโรครุนแรงมาก ควรขุดออกนำไปทำลายนอกแปลงปลูกแล้วราดดินในหลุมและบริเวณโดยรอบด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืชเมทาแลกซิล 25% WP หรือฟอสอีทิล-อะลูมิเนียม 80% WP ในอัตราเดียวกัน

3. หากใบเริ่มมีสีซีด ไม่เป็นมันเงาหรือใบเหลือง ใช้สาร ฟอสโฟนิค แอซิด 40% SL ผสมน้ำสะอาด อัตรา 1:1 ใส่กระบอกฉีดยาฉีดเข้าลำต้น อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อต้น และ/หรือราดดินด้วยสารฟอสอีทิล-อะลูมิเนียม 80% WP อัตรา 30-50 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ เมทาแลกซิล 25% WP อัตรา 30-50 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร
4. ถากหรือขุดผิวเปลือกบริเวณที่เป็นโรคออกแล้ว ทาแผลด้วยสาร ฟอสอีทิล-อะลูมิเนียม 80% WP อัตรา 70 กรัมต่อน้ำ 1 ลิตร หรือ ฟอสอีทิล-อะลูมิเนียม 80% WG อัตรา 90 กรัมต่อน้ำ 1 ลิตร หรือ เมทาแลกซิล 25% WP อัตรา 40-60 กรัมต่อน้ำ 1 ลิตร หรือ แมนโคเซบ + วาลิพินาเลท 60% + 6% WG อัตรา 100 กรัมต่อน้ำ 1 ลิตร หรือ โพรพาโมคาร์บไฮโดรคลอไรด์ + เมทาแลกซิล 10% + 15% WP อัตรา 60 กรัมต่อน้ำ 1 ลิตร ทุก 7 วัน จนกว่าแผลจะแห้ง หรือ ใช้ ฟอสโฟนิค แอซิด 40% SL ผสมน้ำสะอาด อัตรา 1:1 ใส่กระบอกฉีดยา ใช้อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อต้น ฉีดเข้าลำต้นหรือกิ่งในบริเวณตรงข้ามอาการโรค หรือส่วนที่เป็นเนื้อไม้ดีใกล้บริเวณที่เป็นโรค

ศัตรูพืช : โรครากเน่าโคนเน่า
พืชที่รับผลกระทบ : ทุเรียน

อารักขาพืชนนท์

โรคราน้ำค้างพืชผัก

ลักษณะการทำลาย

ราน้ำค้างเกิดได้กับผักทุกระยะการเจริญเติบโต ตั้งแต่เริ่มงอกจากเมล็ดจนกระทั่งต้นแก่ อาการเริ่มแรกจะเกิดขึ้นที่ด้านใต้ใบโดยจะสังเกตเห็นกลุ่มผงสีขาวหรือสีเทาของสปอร์และเส้นใยของเชื้อว่าเกิดขึ้นเป็นกลุ่มๆ ต่อมาด้านหลังใบตรงที่เดียวกันก็จะเกิดแผลสีเหลืองๆ เนื่องจากเซลล์ตายขึ้นและเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาล เนื้อใบตรงที่เกิดแผลจะมีลักษณะบางและมีขอบเขตไม่แน่นอน แต่ค่อนข้างจะเป็นรูปเหลี่ยมในกรณีที่เป็นรุนแรง อาจทำให้ทั้งใบเหลืองและแห้งตาย สำหรับใบอ่อนหรือใบเลี้ยง เมื่อเริ่มแผลสีเหลืองขึ้นที่ด้านหลังใบใบมักจะหลุดร่วงออกจากต้นก่อนที่จะแสดงอาการมากกว่านี้ โรคในระยะกล้านี้มักจะรุนแรงทำให้ต้นโทรมอ่อนแอและอาจถึงตายได้ ในผักที่ใบห่อเป็นหัวเช่น กะหล่ำปลีและผักกาดขาวปลี อาการบนใบที่ห่อจะมีลักษณะแตกต่างไปจากใบปกติที่คลี่ คือจะเกิดเป็นแผลจุดสีดำเป็นแอ่งจมลงไปบนเนื้อใบขนาดต่างๆ กัน อาจเป็นเพียงจุดเล็กๆ หรือโตขนาดเหรียญบาท ส่วนดอกหรือช่อดอก ทำให้เกิดแผลสีน้ำตาลหรือดำขึ้นที่ส่วนผิวนอกสุดเป็นหย่อมๆ หรืออาจลามคลุมหมดทั้งดอกหากมีอาการมาก

เกษตรกรสามารถป้องกัน

1. ใช้เมล็ดพันธุ์ที่สะอาดปราศจากเชื้อปะปน หากไม่แน่ใจให้ทำลายเชื้อโดยนำไปจุ่มแช่น้ำอุ่น 45-50 องศาเซลเซียส นาน 25 นาที
2. หากเกิดโรคในแปลงผัก ให้ใช้สารเคมีอย่างใดอย่างหนึ่งต่อไปนี้ พ่นแปลงผักทุก 3-5 วัน เช่น มาเน็บ อัตรา 50-70 กรัมต่อน้ำ 1 ปี๊บ ฟอสฟอรัสแอซิด โพรไรโอคาร์บ เพื่อให้ได้ผลในการป้องกันกำจัด คือควรใช้เครื่องมือพ่นสารเคมีที่มีกำลังอัดหรือความดันสูง เพื่อให้ละอองสารเคมีที่ออกมาละเอียดมากๆ ยิ่งหากได้ใน ลักษณะที่เป็นหมอกควันก็จะยิ่งดี เพราะจะทำให้สารเคมีที่ใช้ครอบคลุมจับทั่วทุกส่วนของต้นพืช ยิ่งถ้าได้ผสมสารเคลือบใบลงไปด้วยก็จะยิ่งเพิ่มประสิทธิภาพของสารเคมีให้ดียิ่งขึ้น ในการพ่นควรกดหัวฉีดให้ต่ำขณะเดียวกันก็ให้หางหัวฉีด สอดเข้าไปใต้ใบสลับไปด้วย เนื่องจากราน้ำคางนั้นเมื่อเข้าทำลายแล้ว จะสร้างสปอร์เพื่อใช้ในการระบาดแพร่กระจาย อยู่ด้านใต้ของใบ สารเคมีที่ฉีดและจับอยู่เฉพาะด้านบนของใบจึงไม่อาจทำลายหรือกันไม่ให้เชื้อระบาดได้
3. ไม่ปลูกผักชนิดเดียวกันซ้ำลงในดินที่เคยปลูกมาก่อนแล้วมีโรคเกิดขึ้นโดยใช้เวลาหมุนเวียนอย่างต่ำ 3-4 ปี
4. ควรปลูกพืชให้มีระยะระหว่างต้นห่างกันพอสมควร ไม่เบียดแน่นกันจนเกินไป
5. เลือกปลูกผักชนิดที่มีความต้านทานต่อโรค

ศัตรูพืช : โรคราน้ำค้าง

พืชที่รับผลกระทบ : พืชผัก

อารักขาพืชนนท์

แมลงหิวข้าวพืชผัก

ลักษณะการทำลาย

แมลงหิวข้าวเป็นแมลงปากดูดขนาดเล็กมักอยู่รวมกันเป็นกลุ่มใต้ใบพืช จะเข้าทำลายทุกระยะการเจริญเติบโตของพืช โดยทั้งตัวอ่อนและตัวเต็มวัยจะอาศัยดูดกินน้ำเลี้ยงอยู่ใต้ใบพืช การทำลายของตัวเต็มวัยจะทำให้ใบพืชหงิกงอ ต้นแคระแกร็นเหี่ยว และผลผลิตลดลง นอกจากนี้แมลงหิวข้าวยังขับถ่ายน้ำหวานออกมาก่อให้เกิดราดำบนใบพืช และแมลงหิวข้าวบางชนิดยังเป็นพาหนะของเชื้อไวรัส สาเหตุโรคใบด่าง โรคใบด่างเหลือง และโรคใบยอดย่น หรือในกรณีที่มีการเข้าทำลายครั้งละมากๆ อาจทำให้ต้นพืชตายได้ ดังนั้นการเกษตรทั่วทุกภาคของประเทศไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งระบบเกษตรกรรมที่ปลูกโดยอาศัยน้ำชลประทานหรือปลูกช่วงฝนทิ้งช่วงนาน แมลงหิวข้าวมีพืชอาศัยค่อนข้างกว้างขยายพื้นที่การทำลายได้อย่างรวดเร็ว

เกษตรกรสามารถป้องกัน

1. ใช้สารสะเดาหรือน้ำส้มควันไม้ อัตราส่วน 15-20 ซีซี ต่อน้ำ 20 ลิตร พ่นต้นผักในแปลง สัปดาห์ละครั้ง
2. ติดตั้งกับดักกาวเหนียวในแปลงปลูก
3. ใช้สารเคมี เช่น อิมิดาโคลพริด (โพร) หรือฟิโพรนิล (แอสเซ็นด์ 5% เอสซี) อัตรา 40 มิลลิลิตร ต่อน้ำ 20 ลิตร
4. ใช้สารชีวภาพ สารสกัดไบบาสุบ หรืออื่นๆ อัตราส่วน 15-20 ซีซี ต่อน้ำ 20 ลิตร ผสมสารจับใบ พ่นในแปลงปลูกให้โดนตัวแมลงหิวข้าว และบริเวณใต้ใบพืช เพราะแมลงหิวข้าวจะหลบซ่อนตัวใต้ใบพืช ความถี่ 2-3 วัน ต่อครั้ง
5. ใช้เชื้อราเมตาไรเซียม อัตราส่วนตามฉลาก โดยใช้ผสมน้ำพ่นให้ทั่วต้นพืชและเน้นที่ใต้ใบ เพื่อให้เชื้อโดนตัวและไข่ของแมลงหิวข้าว การพ่นเชื้อราเมตาไรเซียมให้ได้ผลดี ควรพ่นตอนเย็นที่ไม่มีแสงแดดจัด
6. ใช้ศัตรูธรรมชาติ เช่น
  - แตนเบียน Encrasia sp.
  - แมลงช้างปีกใส
  - ตัวงเต่าวงศ์ Coccinellidae บางชนิด
  - แมงมุมสกุลไลคอสซา (Lycozy sp.) และ ออกซีออปิส (Oxyopes sp.)

ศัตรูพืช : แมลงหิวข้าวพืชผัก

พืชที่รับผลกระทบ : พืชผัก

เช่น พริก มะเขือ แตงกวา

มะเขือเทศ กระจับเขียว ถั่วพู

อารักขาพืชนนท์

โรคใบปื้นเหลืองกล้วยไม้

ลักษณะการทำลาย

สปอร์ของเชื้อสาเหตุสามารถปลิวไปตามน้ำ ลม ติดไปกับ แมลง สัตว์ เครื่องมือการเกษตรและมนุษย์ โดยสภาพที่เหมาะสมต่อการเกิดโรค โรคนี้พบได้ตลอดทั้งปี และจะระบาดมาก และสร้างความเสียหายรุนแรงในช่วงปลายฝนถึงต้นฤดูหนาว

เชื้อราสาเหตุมักจะเข้าทำลายที่ใบแก่ หรือใบที่เจริญเติบโตเต็มที่แล้วมากกว่าใบอ่อน อาการเริ่มแรกเป็นจุดสีเหลืองทั้งด้านบนใบและด้านท้องใบ แล้วค่อยๆ แผ่กว้างออกไปเป็นวงกลมใหญ่ หรือปื้นสีเหลือง ช่วงที่อาการขึ้นเชื้อราจะเจริญเติบโตเป็นกระจุกเล็กๆ สีน้ำตาลอมเทา และเกิดกลุ่มอยู่บนปื้นสีเหลืองนั้น ถ้าอากาศแห้งและเย็นด้านท้องใบจะมีเนื้อเยื่อเป็นจุดละเอียด สีน้ำตาลเข้มอยู่รวมเป็นกลุ่มใหญ่ อาจพบอาการเนื้อเยื่อแห้งตายในวงกลมสีเหลือง จำนวนแผลบนใบมีไม่จำกัดใบที่เกิดวงแผลสีเหลืองมากจะร่วงก่อนกำหนด แต่โดยทั่วไปจะติดอยู่กับต้น จนกว่าใบจะแก่และร่วงไปเอง โรคนี้มักจะเป็นกับต้นที่มีสีเขียวเข้ม ผิดปกติ กล้วยไม้ดอกออกช้า ระบบรากไม่เจริญเติบโต กล้วยไม้ อาจทรุดโทรมจนถึงตาย

เกษตรกรสามารถป้องกัน

1. ทำลายเศษซากพืชที่เป็นโรค และที่ไม่ต้องการออกนอกโรงเรือน
2. จัดการระบายอากาศในโรงเรือนกล้วยไม้ให้ดี เพื่อลดความชื้น ทำให้ไม่เหมาะสมต่อการเกิดโรค
3. ระวังเรื่องการขาดธาตุอาหารต่างๆ ในกล้วยไม้ เพราะอาจทำให้กล้วยไม้อ่อนแอ ง่ายต่อการเข้าทำลายของเชื้อโรค
4. ใช้สารเคมีป้องกันกำจัดโรคพืชพ่นบริเวณหลังใบที่มีกลุ่มของเชื้อราเมื่อเกิดโรค โดยพ่นสารให้ถูกกับเนื้อที่ได้ผิวใบซึ่งมีสปอร์ของเชื้อให้มากที่สุด ดังนี้
  - แมนโคเซบ 40 กรัม ต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ
  - คาเบนดาซิม 20 ซีซี ต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ
  - โพรคลอราซ 10-20 กรัม ต่อน้ำ 20 ลิตร

ศัตรูพืช : โรคใบปื้นเหลืองกล้วยไม้

พืชที่รับผลกระทบ : กล้วยไม้

อารักขาพืชนนท์